

Från Aristoteles till Berrigan

Inledning till samtalskväll organiserat av konflikthanteringsorganisationen Praxis, 9 maj 1996. Underlättare (samtalsledare) för kvällen är Per Herngren. Vi samtalar om begreppen praxis och ickevåld.

Vad är Praxis?

Aristoteles

Praxis är den moraliska handlingen, enligt Aristoteles är den moraliska handlingen den handling som är ett mål i sej.

Motsatsen är den ickemoraliska handlingen: techne/poiesis, den handling som är ett medel som ska leda till något annat. Den handlingen kallas också för instrumentell handling. I politiska och sociala sammanhang gör instrumentella handlingar människor till medel, medel för något syfte.

(Här jämförs Aristoteles också med Gandhi och bröderna Berrigans syn på ickevåld där mål och medel är samma sak. Ickevåld bryter där med instrumentella handlingar.)

Marx

Praxis är den skapande aktivitet som vi konstruerar vår omvärld med.

Praxis kan hos Marx också vara den aktivitet då vi konfronterar och intervenerar i naturen.

Revolutionär praxis i nya vänstern: Gramsci, Lukacs, Freire

Praxis är när reflektion och praktik hör ihop. Då skapas möjlighet till revolution. Intressant är att här inkluderas också etiken i praxis.

Hermaneutiken: Gadamer

Praxis förfaller, enligt Gadamer, i sin gängse betydelse till metoder och tekniker. Istället föreslår han att praxis är att handla utifrån en solidaritet och

ett gemensamt förnuft.

Psykologi: Jean Piaget

Praxis är handling i dess totalitet (helhet).

Ordböcker

Praxis förklaras i ordböcker ofta som vanor, traditioner.

Vetenskap

Praxis används ibland om beprövad erfarenhet. Eller själva användningen av vetenskapen. Vetenskap som praktik.

Filosofi: Vänsterhegelianer

Praxis är att förverkliga filosofin i en praktik.

Vad är Ickevåld?

Gandhis ickevåld

Ickevåld innebär att vi får stå ut med lidande.

Ickevåld kan hos Gandhi förklaras som medvetet lidande.

Ahimsa (ickevåld) är den mäktigaste makten i världen.

Inom ickevåld blir fienden omvänd till vän.

Ickevåld vädjar till hjärtat.

Ickevåld är inre växande.

Ickevåld är ickeillvilja.

Feghet och ickevåld är motsatser.

Funderingar av Per Herngren

Ickevåld är kamp-mot-våld snarare än utan-våld.

Ickevåld är inte en privat uppfattning eller egenskap utan en gemensam praktik.

Ickevåld är att söka upp och ingripa våldet, vilket leder till straff eller lidande.

Ickevåld är aldrig neutralt.

Ickevåld innebär olydnad mot våld och härskande.

Phil och Dan Berrigan

Ickevåld är motstånd mot lydnaden. Lagen producerar lydnad och blir det stora hotet mot rättvisa och fred.

Per Herngren

9 maj 1996, version 0.12